

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/2105

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Helina-Aleksandra Lettens
Otsuse tegemise aeg ja koht	22.08.2018, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	08.07.2018
Teabevaldaja	Justiitsministeerium, aadress: Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn e-posti aadress: info@just.ee
Vaide esitaja	xxxxxxxxxxxxx, aadress: xxxxxxxxxxxxxxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioon sai xxxxxxxxxxx vaide Justiitsministeeriumi tegevuse peale teabenõudele vastamisel. Vaide kohaselt esitas xxxxxxxxxxx 24.06.2018 Justiitsministeeriumile teabenõude, milles palus väljastada väljavõtted päeviku sissekannetest ja intsidentidest ajavahemikul 21.05.2002 kuni 09.05.2008 ning vanglas aastatel 2002 kuni 2018 tehtud fotod. Justiitsministeerium jättis teabenõude rahuldamata

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Esitasin Justm teabenõude, milles soovisin saada väljavõtet päeviku sissekannetest ja intsidentidest ajavahemikul 21.05.2002 – 09.05.2008 aastani. Lisaks esitasin taotluse, milles soovisin saada koopiaid fotodest, mis on tehtud minust 2002 – 2018 aastani.

Mina olen oma andmete subject, seega on mul seadusest tulenev õigus tutvuda andmetega, mis on minu kohta käiv teave. Tuginedes AvTS § 39 § 8 ja 3 ja 19 on minu vaide esitamise põhjendatud.

Rahuldada minu teabenõue Justmmilles soovisin saada väljavõtet päeviku sissekannetest ja intsidentidest ajavahemikul 21.05.2002 – 09.05.2008 aastani. Ja saada koopiaid fotodest endast

aastatel 2002 – 2018 aastani.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Esitasite Justiitsministeeriumile järelepärimise seoses xxxxxxxxxx kaebusega. Kaebaja esitas Justiitsministeeriumile teabenõuded, milles palus väljastada päeviku sissekanded ja intsidendid ajavahemikus 21.05.2002 kuni 09.05.2008 ning koopiad fotodest, mis on temast tehtud vanglas aastatel 2002 kuni 2018. Justiitsministeerium keeldus teabenõuete täitmisest. Soovite teada, mitu päeviku sissekannet ja intsidenti on xxxxxxxxxx kohta eelpool märgitud ajavahemikus tehtud. Kas kõik sissekanded, intsidendid ja fotod sisaldavad endas informatsiooni vanglatöös kasutatavate meetodite, taktika või julgeolekuriskide hindamise kohta. Samuti kas kõikide päeviku sissekannete, intsidentide ning fotode väljastamine kinnipeetavale võib ohustada vangistuse, eelvangistuse,aresti või kriminaalhoolduse täideviimist.

Kinnipeetavate isikuandmete töötlemise üks eesmärk on vangla julgeoleku ja korra tagamine. VangS § 5³ lg 1 p 18 kohaselt kantakse vangiregistrisse teave vangistuse täideviimist või vangla julgeolekut ohustavate sündmuste kohta või nende toimumise ohule viitav teave. Vastav info kajastatakse andmekogus sündmuse sissekandena. VangS § 5² lg 1 sätestab, et vangiregistrisse kantud andmed on ette nähtud asutusesiseseks kasutamiseks. Vaatamata sellele, et viidatud paragrahvi lõige 4 annab kinnipeetavale õiguse enda kohta kogutud andmete väljastamist taotleda, tuleneb lõikest 6, et teatud tingimustel võib vanglateenistuse ametnik keelduda vangiregistrist andmete väljastamisest. Lisaks palume pöörata tähelepanu avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p-le 9, mille kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama teabe turvasüsteemide, turvaorganisatsiooni või turvameetmete kirjelduse kohta asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

Selgitame, et käesoleva aasta aprillis kasutusele võetud uues vangiregistris on tulenevalt 12.03.2018 jõustunud kinnipeetavate, vahistatute, arestialuste ja kriminaalhooldusaluste andmekogu põhimäärusest varasemalt intsidendina registreeritud kanded kajastatud sündmusena. Seetõttu kasutame oma vastuses varasemate intsidentide puhul samuti mõistet sündmus. Päevikusse hakati sissekandeid vanas vangiregistris tegema alles 2008. a teises pooles. Uues registris kajastuvad kõik sündmused ka päevikus.

Xxxxxxxx kohta on vangiregistris ajavahemikus 21.05.2002 kuni 09.05.2008 tehtud 13 sündmuse sissekannet. Selliseid sissekandeid päevikus, mis ei oleks sündmused, küsitud perioodil ei ole. Justiitsministeerium on seisukohal, et kõik kinnipeetavaga seotud sündmuste kokkuvõtlikud kirjeldused vastavad VangS § 5² lg-s 6 toodud tingimustele ehk sisaldavad informatsiooni vanglatöös kasutatavate meetodite, taktika või julgeolekuriskide hindamise kohta ning nende väljastamine kinnipeetavale võib ohustada vangistuse täideviimist.

Registreeritud sündmuste kohta info avaldamine annab kinnipeetavale aimu, milliste vahejuhtumite kohta, milliste vahendite ja millise detailsusega vangla infot kogub. Vastav teave võimaldab teha järeldusi, mis liiki vahejuhtumeid peab vangla sedavõrd olulisteks, et koguda nende kohta infot ja pidada neid vangistuse täideviimist või vangla julgeolekut ohustavateks. Samuti seda, kuidas vältida neid kohti või olukordi, kust vangla infot saab.

Siinkohal peame vajalikuks veel välja tuua, et sündmuse sissekande näol ei ole tegemist mitte iseseisva teabega, vaid kokkuvõtva infoga konkreetse vahejuhtumi kohta vangla direktorile koostatud ettekandest. Sisuliselt on see vanglateenistuse poolt töö käigus kokku pandud info ning viis, kuidas seda säilitatakse, liigitub vanglatöös kasutatavate meetodite ja taktika alla. Kui kinnipeetav soovib teada saada, millise sisuga ettekandeid on tema kohta koostatud, võib ta esitada vanglale vastava teabenõude. Päeviku ja sündmuste sissekanded ei oma õiguslikku tähendust. Kui vahejuhtum on olnud piisavalt tõsine, et sellega seoses alustatakse juba menetlust (distsiplinaar-, väärteo- või kriminaalmenetlust), siis selline info on kinnipeetaval olemas vastava menetluse materjalidena. Siinjuures on vangla ülesanne tagada, et nendes materjalides ei sisalduks AvTS § 35 lg 1 p 9 alusel asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet.

Fotod, mis on xxxxxxxxxx aastatel 2002 kuni 2018 vanglas tehtud, sisaldavad samuti infot vanglatöös kasutatavate meetodite kohta ning nende väljastamine kinnipeetavale võib ohustada vangistuse täideviimist. Endast vanglas tehtud fotodega tutvumine annab võimaluse hinnata, kas nende põhjal on hästi tuvastatav mõni eritunnus välimuses või mille järgi on teda nende piltide põhjal lihtne ära tunda. Samuti seda, milliseid sarnasusi mõne kaaskinnipeetavaga võib tema välimuses nende fotode põhjal esineda. Sellele infole tuginedes võib kinnipeetav asuda juba vanglas oma välimuses teatud muudatusi tegema või neid ette valmistama. Saadud fotod võib ta edastada ka mõnele teisele kinnipeetavale, kes nende järgi oma välimust muutma asub.

Vangla praktikas on aset leidnud juhtum, kus üks kinnipeetav püüdis välist sarnasust ära kasutades teise kinnipeetava nime all esinedes vanglast vabaneda. Täielikult välistada ei saa võimalust, et kinnipeetav vanglast põgeneb. Sellisel juhul kasutatakse otsingutel tema isiku tuvastamiseks vanglas tehtud fotosid. Teades, milliste piltide järgi teda leida püütakse, võib isik oma välimust muuta või teatud iseloomulikke tunnuseid (nt sünnimärke, arme vms) varjata. Kinnipeetavale temast tehtud fotode väljastamine raskendaks põgenemise korral tagaotsitava leidmist ning seeläbi vangistuse täideviimist.

Soovime veel kord rõhutada, et nii sündmused, päevikukanded kui fotod on mõeldud siiski vanglateenistuses asutusesiseseks kasutamiseks, et täita karistuse täideviimise ja vangla julgeoleku tagamise eesmärki. Me ei pea võimalikuks hakata kinnipeetava teabenõude saamisel iga küsitud sündmuse ja päeviku sissekannet ning fotot eraldi hindama ja kaaluma, kas konkreetse teabe väljastamisega saab isik infot vanglas kasutatavate meetodite, taktika või julgeolekuriskide hindamise kohta ning seeläbi võib sattuda ohtu vangistuse täideviimine või mitte.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Vangistuse täideviimise jooksul vangiregistrisse kogutud teave on küll avalik teave avaliku teabe seaduse mõttes, kuid nimetatud teabe väljastamise erisused on ära toodud vangistusseaduses.

Nagu Justiitsministeerium on oma vastuses viidanud, annab vangistusseaduse § 5² lõige 4 kinnipeetavale küll võimaluse vangiregistrist enda kohta andmekogusse kantud andmete küsimiseks, kuid sama sätte lõike 6 kohaselt võib andmete väljastamisest keelduda, kui need sisaldavad informatsiooni vanglatöös kasutatavate meetodite, taktika või julgeolekuriskide hindamise kohta ning kui selle avalikuks tulek võib ohustada vangistuse, eelvangistuse, aresti või kriminaalhoolduse täideviimist.

Ministeeriumi selgitustest nähtub, kuidas täpselt kinnipeetavale tema päevikukannete ja fotode väljastamine võib vanglas julgeolekuriske tekitada ning vangistuse täideviimist ohustada. Nõustun siinkohal ministeeriumiga ja lisan, et vanglakaristuse määramine ja kandmine tähendab isiku jaoks juba karistuse olemusest tulenevalt mitmete põhiõiguste piiramist, seal hulgas ka teabe saamise õiguse piiramist. Õigustus kinnipeetava põhiõiguste piiranguks peab tulenema kas otsusest või peab piirang olema vajalik vangla julgeoleku kaalutlustel.

Helina-Aleksandra Lettens
vaneminspektor
peadirektori volitusel